

Nr 104.

Av herr **Tengdahl**, *angående pension åt vaktmästaren vid högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm, Lovisa Adolfina Anderholm.*

Riksdagen har vid flera tillfällen, varom mera nedan, beviljat pensioner åt städerskor, vaktmästare, resp. änkor efter vaktmästare vid allmänna läroverk, oaktat befattningarna i fråga formellt icke äro statstjänster, i det personerna antagas av rektorerna och avlönas av skolornas kassor. Jag vågar härmed påkalla uppmärksamheten för ytterligare ett sådant fall:

Lovisa Adolfina Anderholm, född Fermelin, antogs som städerska vid Stockholms realläroverk, numera högre realläroverket på Norrmalm, höstterminen 1876, då nämnda läroverk upprättades. Denna befattning skötte hon ensam t. o. m. vårterminen 1880. Någon särskild vaktmästare var då ännu icke anställd. Detta skedde först sistnämnda år, då hennes man Nils Anderholm blev utnämnd till vaktmästare, vilken befattning han innehade fr. o. m. höstterminen 1880 till sin död 19 december 1915. Under hela denna 35-årsperiod var fru Anderholm sin mans välbehövlige biträde och hjälp i fråga om de sysslor, som äro förenade med första vaktmästaretjänsten vid ett läroverk. Efter mannens död sköter hon alltjämt platsen som vaktmästare.

Av denna redogörelse framgår, att änkan Lovisa Adolfina Anderholm, som är född den 13 februari 1851 och alltså nu uppnått en ålder av nära 69 år, under sammanlagt 43 år reellt stått i läroverkets tjänst.

Även om fru Anderholm skulle ännu ett eller annat år kunna sköta vaktmästaresysslan, är det givet, dels att den skall för en kvinna vid hennes ålder vara alltför krävande, dels att första vaktmästaresysslan vid ett av rikets största högre allmänna läroverk bör överlätas åt en manlig innehavare. Då hon vid mannens död förordnades att innehava befatt-

ningen, avsågs därmed endast en anordning av tillfällig natur. Det vore emellertid obilligt att efter hennes så långvariga och trogna arbete i det allmännas tjänst entlediga henne, förrän hennes ålderdom blivit på något sätt i ekonomiskt avseende tryggad, och synes staten härvid böra träda hjälpare emellan, såsom tidigare skett i flera liknande fall, varå exempel lämnas som bilaga till denna motion.

På grund av vad sålunda anförts och med stöd av precedensfall vågar jag hemställa,

att riksdagen ville medgiva, att vaktmästaren vid högre realläroverket på Norrmalm änkan Lovisa Adolfinia Anderholm må fr. o. m. månaden näst efter den, då hon frånträder sin nämnda befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Stockholm den 22 januari 1920.

Knut A. Tengdahl.

Bilaga.

Förteckning över vissa precedensfall,

åsyftade i motionen härovan:

På grund av enskild motion beslöt 1909 års riksdag att bevilja en pension av 300 kronor åt änkan efter vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Sundsvall Karolina Friberg.

Åt änkan efter vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Halmstad, född år 1835, änka 1909 — mannen var i läroverkets tjänst åren 1866—1906 — beviljade 1912 års riksdag en pension av 200 kronor.

Åt änkan Karma Andersson, född 1841, som i 35 år biträtt såsom städerska vid högre allmänna läroverket i Lund, beviljade 1913 års riksdag ett årligt understöd av 100 kronor.

På Kungl. Maj:ts proposition beviljade 1914 års riksdag en pension av 400 kronor åt vaktmästaren vid Katarina realskola änkan Margareta Nordlund, född den 14

juli 1845, som ensam skötte vaktmästarebefattningen under tiden 1878—1884, gifte sig 1884, var mannens biträde under tiden 1884—1902, samt skötte sedan ensam befattningen till år 1914.

Åt städerskan vid samskolan i Askersund, född år 1848, anställd vid läroverket sedan år 1877, beviljade 1917 års riksdag en pension av 300 kronor.

1917 års riksdag beviljade på grund av Kungl. Maj:ts proposition en pension av 600 kronor åt vaktmästaren vid högre allmänna läroverket på Södermalm, änkan Hildegard Törnblom, född den 15 december 1847, anställd vid läroverket 1872, änka 1888.
